

Muistio

24.11.2025

EU/338/2025
EU/338/2025-MMM-33

Asiantuntijalausunto; Maa- ja metsätalousvaliokunta 25.11.2025 klo 9.00 / U 53/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle 1) asetusehdotuksesta Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028-2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta ja 2) asetusehdotuksesta talousarvion menojen seurantaa ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen sekä unionin ohjelmia ja toimintaa koskevien muiden horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö korostaa, että kumppanuusrahastoasetus ja yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva asetus liittyvät kiinteästi toisiinsa. Kumppanuusrahastoasetuksessa säädettäisiin keskeisistä tukitoimenpiteisiin vaikuttavista asioista, kuten viljelijän määritelmästä, jäsenvaltion velvollisuuksista unionin taloudellisten etujen suojelemissa, vastuullisen tilanhoidon vaatimusten valvonnasta sekä yhdenmetylle hallinto- ja valvontajärjestelmälle asetetuista vaatimuksista. Kumppanuusrahastoasetuksessa asetetaan interventiotyypit, joihin myönnetään unionin tukea yhteisen maatalouspolitiikan ja kalastuspolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Asetuksessa säädetään myös tukeen liittyvistä rajoitteista ja laskentaperiaatteista. YMP-asetus täydentää kumppanuusrahastoasetusta tarkemmilla säännöksillä.

Kumppanuusrahastoasetuksen tulisi muodostaa sektorikohtaisten asetusten kanssa mahdollisimman johdonmukainen kokonaisuus. Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä joustavuutta siinä, säädetäänkö yksityiskohdista osana kumppanuusrahastoasetusta vai sektorikohtaisissa lainsäädäntöehdotuksissa, kuten EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP) koskevassa ehdotuksessa.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä, että kumppanuussuunnitelmalla voidaan joustavasti edistää synergiaetujen saavuttamista eri politiikkatoimien kesken ja myös rahoituksen toimeenpanossa on riittävää joustavuutta.

Maa- ja metsätalousministeriö korostaa keskeisimpien saantojemme, kuten maatalouden rahoituksen turvaamisen merkitystä etsittäessä maksutaakamme kohtuullisena säilyttävää rahoituskehyksen kokonaistasoa.

Maa- ja metsätalousministeriö yhtyy valtioneuvoston kirjelmässä U 53/2025 vp esitettyihin kantoihin sekä aiemmissa valtioneuvoston selvityksissä (E 73/2025 vp) esitettyihin kantoihin erityisesti yhteisen maatalouspolitiikan osalta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriö näkee tärkeänä, että maataloutta on voitava harjoittaa kannattavalla tavalla unionin kaikissa jäsenvaltioissa. On myös tärkeää, että kannassa todetaan se, että Suomi tavoittelee yhteisen maatalouspolitiikan osalta mahdollisimman korkeaa saantoa, sillä luonnonolosuhteet ovat Suomessa epäedulliset verrattuna muihin jäsenvaltioihin.

Ensiarvion mukaan komission esittämä maatalouden nk. korvamerkitty rahoitus vaikuttaa riittämättömältä ja maaseudun kehittämistä edistäviin toimiin tulisi hyödyntää laaja-alaisesti rahoitusta, esimerkiksi hyödyntämällä myös kilpailukykyrahastoa ja Horisontti Eurooppa -ohjelmaa. Suomen tavoitteiden mukaisesti komission ehdotuksessa korostuu ruoantuotannon turvaaminen myös huoltovarmuuden näkökulmasta.

E 73/2005 vp mukaisesti Suomi tukee komission tavoitetta, että tukia kohdennettaisiin nykyistä vahvemmin aktiivisille tuottajille. Komission asetusehdotuksessa esitetty laaja valikoima erilaisia toimenpiteitä tukea maataloutta ja maaseudun kehittämistä on tärkeä lähtökohta uuden kauden toimenpiteitä suunniteltaessa.

Alenevan pinta-alatuen keskimääräinen hehtaarituen alaraja tulisi olla ehdotettua alempi, jotta tukea voitaisiin kohdentaa viljelijöille vaikuttavampien tukijärjestelmien kautta. Tuotantosidonnaisen tuen laskemisperiaatteen tulisi mahdollistaa vähintään nykyisen tasoisen tuen kokonaisrahoitus. Tärkeää on myös mahdollisuus kohdentaa tuotantosidonnaista tukea tietyille tuotantosuunnille ja EU:n itärajan alueille.

Monipuolisen maaseudun kehittämisen jatkaminen kumppanuussuunnitelmassakin tulee olla mahdollista ja sillä tulee edistää maaseutuelinkeinojen kestäväää monipuolistamista. Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä tavoitetta, että yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen, ml. Leader-toiminta, jatkuisi uudellakin kaudella pääpiirteissään nykyisen kaltaisena.

Ilmasto- ja ympäristötavoitetta koskeva yleinen prosenttiosuus on ehdotuksessa eriytetty eri ohjelmien ja välineiden kesken ottaen huomioon niiden ominaispiirteet. Maa- ja metsätalousministeriö yhtyy huoleen, että ehdotuksessa komissiolle esitetään mahdollisuutta muuttaa ilmasto- ja ympäristötoimien jäsenmaakohtaista vähimmäisprosenttia kesken kauden ja olemassa olevien jäsenmaiden ilmasto-, ympäristö- tai muiden suunnitelmien ja ohjelmien uudelleenavaamista.

Yksinkertaistamisen ja hallinnollisen taakan osalta maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä yleisenä tavoitteena, että EU-rahoitus tähtää tulosten ja vaikutusten saavuttamiseen. Komission eri tavalla painotettujen ja yksityiskohtaisuudeltaan eroavien valvonta- ja tilintarkastusohjeiden ei tulisi kuitenkaan ohjata tuotos- ja tulospäätösten interventoiden suunnittelua. On tärkeää, että kiinnitetään huomiota eri politiikkasektoreiden mahdollisimman yhdenmukaiseen kohteluun vaatimusten, toimintakäytäntöjen ja alempiasteisten säädösten tarpeen osalta, huomioiden eri politiikkasektoreiden piirteet. Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä, että yhteisen maatalouspolitiikan valvontaseuraamusten rajat ja rahoitusmekanismit olisivat kohtuullisia ja perusteltuja eivätkä aiheuttaisi lisää hallinnollista taakkaa.

Maa- ja metsätalousministeriö kiinnittää erityistä huomiota määritelmien jatkuvuuteen. On myös erittäin tärkeää, että kehyskausien väliselle siirtymälle säädetään järjestelyistä, joilla taattaisiin YMP:n tukien jatkuvuus.

Yleinen tavoite on, että delegointivaltuuksia koskevien säännösten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Valtioneuvoston kannan mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö korostaa, että sektoreita on kohdeltava yhdenmukaisesti delegoidun säädösvallan osalta. Jatkotyössä tulee kiinnittää erityistä huomioita komissiolle myönnettävien valtuuksien laajuuteen antaa delegoituja säädöksiä.